

Krištof Kolumbus – objaviteľ indiánskych duší III.

Branislav Michalka

25. septembra 2019 ✚ *História*

Keďže nežijeme v devätnástom storočí a videli sme už navrhované hory historických podvodov, nebude nám zaiste zťažko spochybniť túto emancipovanú idylku. Ako analogický príklad nám môže poslúžiť moderné tvrdenie, že kráľ Richard Levie srdce bol homosexuál; vec zhusta omieľaná v publikačných mažiariach. Pierce Paul Read vo svojej knihe o templároch píše, ako bezvýsledne pátral v stredovekých kronikách po akejkoľvek zmienke o tejto žalostnej úchylke Saladinovho protivníka. Potom, pojmúc temné podozrenie, započal skúmať, kedy sa zmienka o údajnej perverzite vyskytla v literatúre prvýkrát. A čuduj sa, svete, stredovek ostal hlboko v pozadí, lebo sa narazilo na knihu, v ktorej sa tento historický „kec“ zrodil k vedeckému životu, a tá bola dieťaťom polovice dvadsiateho storočia. Ak typujete, že jej autor bol homosexuál, tak ste sa nepomýlili. A rieka vytrysknuvšia z blábolu, sa už valí korytom vedy, všetci oslíkovia híkajú, čo im hrdlo stačí, a kývajú hlavami i ušami: áno, áno, náš dobrý kráľ Richard bol inak orientovaný.

Ako vidno, na stvorenie hlúpej klebety stačí málo. Pár hlupákov sa musí spojiť, napíšu pár hlúpych kníh a posúvajú vedu mľuvými krokmi vpred. Nič by som za to nedal, že s Kolumbovou Beatriz to nebolo podobné. Neexistuje žiaden dobový dokument, ktorý by to dokazoval, alebo sa o tom explicitne zmieňoval. A keďže platí v slušných spoločnostiach prezumpcia neviny dovtedy, kým prečin nie je dokázaný, môžeme Kolumbov pomer s Beatriz považovať kludne za legálny. Doba, v ktorej žili, tolerovala podobné veci u kráľov a vysokej šľachty (aj to vo forme milenky popri legitímnom zväzku, a rozhodne nie ako život „na divoko“ v jednej domácnosti), ale rozhodne nie v meštianskych kruhoch. Kolumbovo chovanie by tu postrádalo navyše akýkoľvek relevantný motív. Základná otázka znie: prečo by sa človek, prejavujúci nadpriemernú zbožnosť, obťažoval s takýmto dobrodružstvom, ktoré odsudzuje jeho viera, keď k tomu nemal žiadne materiálne ani sociálne dôvody? Načo by sa vystavoval odsudkom okolia, keď sobáš bolo možné uzavrieť v priebehu pár dní, ak nie hodín?

Napodiv, racionalistický vedci, ktorí vykresľujú Kolumba ako chamtivého vypočítavca, u neho odrazu predpokladajú akési romantické chovanie, ktoré mu nemohlo ničím prospieť, ale len uškodiť. Čo by z toho mal? Čo by povedala na to jeho neskoršia ochrankyňa kráľovná Izabela, žena veľkej zbožnosti? Syn Kolumba a Beatriz, Fernando, bol u kráľovnej pážaťom. Nebáli sa toho, že kráľovná odhalí jeho nelegitímnosť a bude pohoršená? Snáď by si ten vypočítavý Kolumbus nedokázal spočítať, že by ho to stálo jej priazeň? A že by to ohrozilo jeho plány? Kvôli čomu by to všetko robil? Aby o tom mohli za štyristo rokov písať obskúrní pisálkovia? Celá vec je veľmi nepravdepodobná. Rozčesnime tento galimatiáš známou Ockhamovou britvou a najjednoduchším riešením predsa len zostáva, že Beatriz bola Kolumbovou druhou manželkou, matkou jeho syna Fernanda. Napriek jej údajnej kráse to bola zrejme žena ničím nevynikajúca a pozornosť dejín ničím neprovokujúca. Poskytovala Kolumbovi zrejme ten prchavý pocit domova, ktorý si ešte mohol pri posadnutosti svojim plánom vôbec pripustiť. Že rodina pre neho nebola prioritou, je zbytočné si zastierať. Od určitého času žil len pre jednu vec – pre cestu na Západ.

Rok 1486 (podľa iných 1488) sa mohol stať rokom obratu v Kolumbovej záležitosti. V dominikánskom kláštore u sv. Štefana zasadla Kráľovská vedecká a geografická rada, na čele s už zmieneným kráľovským spovedníkom Talaverom, ktorý ani tentoraz nesklamal a snažil sa koľko mohol, aby Kolumba pred všetkými znemožnil. Nakoniec sa mu to podarilo a po dlhom čakaní, ktoré sa tiahlo celé roky, dostal Kolumbus zamietavú odpoveď. Už nie práve najmladší Kolumbus sa rýchlo chytá ešte jednej možnosti, vojvodov z Mediny, ktorí sa chvíľu tvária, ako by chceli realizovať jeho plány. Všetko však odznie do stratena. Zdrvený prosebník sa rozhodne v roku 1491 opustiť Španielsko a vydať sa do Francúzska. Ešte pôjde pre syna Diega do Rabidy, aby ho odtiaľ odviezol do Córdoby k Beatriz, a potom odíde do Paríža. V Rabide stretáva znovu otca Péreza. Ten ho prehovoril, aby ešte pozhovel ich Katolíckym veličenstvám. Dobrý páter opäť spísal odporúčací list a dal ho lodníkovi Rodriguezovi. Ten prejavil značnú diplomatickú zručnosť, dostihol kráľovnú v Santa Fé pred Granadou a votrel sa priamo k nej, odovzdajúc list priamo do jej rúk. Za štrnásť dní prišla ohromujúca odpoveď písaná samotnou kráľovnou. Lady sa pohli.

Foto: Objavenie Ameriky, zdroj: goodfreephotos

To, čím oslovila Kolumbova predstava kráľovnú Izabelu, nebola vidina zlata ani záplavy otrokov, ako by to dnes radi prezentovali oplúvači všetkého európskeho a kresťanského v dejinách. Bola to predovšetkým vízia obrátenia duší, miliónov duší odsúdených k zatrateniu. Z okolností Kolumbovho života a hlavne z jeho predsmrtnej závete sa dá usudzovať, že to bol jeden z hlavných motívov aj jeho samotného. Dňa 17. apríla 1492 spísali ich veličenstvá, kráľovná Kastílie a kráľ Aragónska, zmluvu s Krištofom Kolumbom o jeho ceste do Indie cez Atlantik. To, čo nasleduje potom, je história tak známa, že je zbytočné sa o nej neúmerne šíriť. Presné dáta hovoria jasnou rečou:

3. augusta vyplávali tri lode, Santa Maria, Pinta a Nina z prístavu Palos na Západ. O druhej hodine rannej dňa 12. októbra 1492, po trojmesačnej plavbe, pristáva Kolumbus v Novom svete a zastokáva do pobrežného piesku kríž. Česť byť prvým kresťanom na americkom kontinente už Kolumbovi nikto nebude môcť vziať. Nasledoval triumfálny návrat, vrcholiaci 15. apríla príchodom do Barcelony ku kráľovskému páru. Kolumbus bol vymenovaný za admirála a miestokráľa nových území.

Ešte trikrát sa vydal čerstvý admirál na Západ, vracajúc sa vždy s novými a novými objavmi. Popis ciest a vypísanie všetkého, čo tam zažil, ide nad rámec tohto príspevku. Tieto udalosti ako nespochybniteľné sa dajú súhrnne nazvať Kolumbovým dielom a dá sa o nich pojednať ako o niečom nenapadnuteľnom. Netýkajú sa teda témy tohoto článku ako problém, ktorý treba riešiť, a ako kauza, ktorú treba obhájiť.

Glóbus, ktorý Kolumbus doplnil a zaokrúhlil, je zhusta zaľudnený jedným z ľudských poddruhov, ktorého hlavným životným poháňadlom je závišť. Tá sa stala osudnou aj admirálovi Atlantiku. Kráľ Ferdinand, postrádajúci ušlachtilé náboženské motívy svojej manželky, vidiac po druhej a tretej výprave, že zlata nie je

tolko, ako očakával, na Kolumba zanevrel a po smrti svojej manželky prestal admirála považovať za hodného akejkolvek priazne. Dvorné ťahanice závistlivých intrigánov, ohovárania a rozbroje v kolóniách vedené proti nemu a jeho bratovi Bartolomejovi ho ešte za života kráľovnej priviedli až do žalára, k zdeseniu všetkých tých, čo mali zmysel pre spravodlivosť. Aj keď bol na zásah kráľovnej prepustený, osud, ktorý mu schystal dvojtvárny kráľ, už bol spečatený. Tesne pred jeho smrťou mu Ferdinand navrhuje nechutný handel s jeho titulom miestokráľa, výmenou za nejaké panstvo v Kastílii. Kolumbus zdesený a znechutený odmieta a vzápätí na to umiera v nájomnom hostinci dňa 20. mája 1506, tak ako celý život žil – ako pútnik bez domova. To je v skratke život objaviteľa Ameriky. Téma tak obsiahla, tak často diskutovaná a po stáročia pretriasaná v stovkách kníh, sa sotva dá vylíčiť na tak malej ploche bez opomenutia mnohých faktov a dát. To, čo je však dôležitejšie ako životné dáta, je podstata Kolumbovej osobnosti; t.j. kto bol vlastne tento muž. Život je prúdom času, ktorého tok má premenlivú tvárnosť, preto ak sa chceme pýtať po podstate niečej osoby, musíme sa zamerať na to, čo neumiera, na jeho dušu a údel.

IV. časť: <http://christianitas.sk/kristof-kolumbus-objavitel-indianskych-dusi-iv/>

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/kristof-kolumbus-objavitel-indianskych-dusi-iii/>